

ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ

Caput mortuum (1392)

Φάρσα αφανισμού

ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ

Caput mortuum (1392)

Φάρσα αφανισμού

ΝΟΥΒΕΛΑ

Θέση υπογραφής δικαιούχου/ων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον η υπογραφή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 518

Μισέλ Φάις, *Carut mortuum* (1392). *Φάρσα αφανισμού*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια-Διόρθωση: Ιωάννα Ανδρέου

Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΒΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Μισέλ Φάις, Αθήνα, 2021

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Νοέμβριος 2021

Κ.Ε.Τ. Δ847 Κ.Ε.Π. 930/21

ISBN 978-960-16-9893-9

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600,
801.100.2665, FAX: 210.36.50.069 • ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.38.31.078 • ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 122, 563 34 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, FAX: 2310.70.63.55 • Web site: <http://www.patakis.gr>
• e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

στην αδελφή μου Νταίζη

«εἰ μὴ γὰρ Διονύσῳ πομπὴν ἐποιοῦντο καὶ ὕμνεον ἄσμα
αἰδοίοισιν, ἀναιδέστατα εἴργαστ' ἄν· ὡυτὸς δὲ Ἄϊδης
καὶ Διόνυσος, ὅτεψ μαίνονται καὶ ληναῖζουσιν».

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

Ψευδο-Αγέλαστος ή καθ' ύπνον σημειώσεις

1. Αν ο Μνησαρχίδης φέρει κάτι απ' τον Ιππόλυτο, ο Μνησίλοχος απ' τον Οιδίποδα (*Φοίνισσες*), ο Ευριπίδης ο νεότερος από τον Ορέστη (ενδεχομένως και με διαφορετική ζευγοποίηση, εντός κι εκτός σκηνης, τέκνων και ηρώων), μήπως ο στρατηγός Ξενοφών, ο αχαρτογράφητος τέταρτος γιος του γερο-Αγέλαστου, αυτός που σκοτώθηκε νεότερα στην εκστρατεία εναντίον των Χαλκιδέων και των Βοττιαίων το 428 π.Χ. (μοίρα δίβουλη: την ίδια χρονιά ο πατέρας του κερδίζει τα πρωτεία με τον *Ιππόλυτο*), σηκώνει την κομματιασμένη μήμη του Πενθέα;

1.2 Κι από τους γιους του γερο-Αγέλαστου ας περάσουμε στους άτυχους γάμους του. Άραγε πόση Μελιτώ, Χοιρίνη ή Χοιρίλη συντονίζεται με την καυτή ανάσα της Μήδειας, της Φαίδρας ή της Αγαύης;

1.3 Αν περιμένετε ν' ακούσετε από τα χείλη μου κάτι για τη μάνα του γερο-Αγέλαστου, μ' αυτό το μαράζι θα φύγετε. Λέξη για την Κλειτώ. Κιχ. Σφαλιστό στόμα. Αρκετά

τράβηξε από τον Αριστοφάνη και την πλέμπα του θεάτρου και της αγοράς.

1.4 *Penthée, c'est moi.* Μια φράση που ενδεχομένως να είχε ψιθυρίσει κατά μόνας ο συγγραφέας της *Μήδειας* στον εαυτό του, αιώνες πριν τον συγγραφέα της *Μαντάμ Μποβαρύ*. Από πολλές σκοπιές. Του αποτυχημένου συζύγου. Του λοιδορούμενου καλλιτέχνη. Του ημεδαπού εξόριστου. Του ανοικονόμητου με τον καιρό του. Κοντολογίς: του πολυδιαμελισμένου.

Οικογενειακά βίντεο

Χώρος άδειος. Μοκέτα, μαξιλάρια, κουρτίνες σε αποχρώσεις του λευκού. Απομεσήμερο· ήσυχο φως. Ένας γυμνός άντρας από τη μέση και πάνω παίζει κρουστά. Μαλακά. Υπνωτιστικά.

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Για να φρεσκάρουμε λίγο τα ονόματά του...

ΟΛΕΣ ΟΙ ΜΑΙΝΑΔΕΣ ΠΛΗΝ ΝΕΚΡΗΣ ΜΑΙΝΑΔΑΣ: Τίνος;

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Δεν ξέρετε;

ΟΛΕΣ ΟΙ ΜΑΙΝΑΔΕΣ ΠΛΗΝ ΝΕΚΡΗΣ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΗΣ: Όχι, τι να ξέρουμε;

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Ξέρω ότι δεν ξέρετε. Ακούω, λοιπόν, αυτό που δεν ξέρετε.

Δημιουργείται σούσουρο.

ΕΦΗΒΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Καθάρισος!

ΜΕΣΗΛΙΚΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Λύσιος! Περικιώνιος! Οινέας! Ωμη-
στής, Αγριώνιος...

ΔΟΚΙΜΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Άκρατος...

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Δεν είσαι βέβαιη;

ΔΟΚΙΜΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Άκρατος!

ΠΡΩΗΝ ΜΑΙΝΑΔΑ: Αυξίτης, Δασύλιος, Δενδρίτης, Ημε-
ρίδης, Βάκις—

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Αρκούν...

ΝΤΟΠΙΑ ΜΑΙΝΑΔΑ: Υγιάτης, Ορθός, Βρυάκτης.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΑ ΜΑΙΝΑΔΑ: Ηρός, Κραδιαίος, Λικνίτης, Ζα-
γρέας, Ανθρωπορραίστης.

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Νεκρή Μαινάδα, δεν σ' ακούσα-
με καθόλου σήμερα. Βρίσκεσαι ανάμεσά μας; Υπάρχεις;

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Μετά από εσάς...

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Τι ακριβώς εννοείς;

*Ο ημίγυμνος άντρας ξαφνικά αυξάνει την ένταση των
κρουστών.*

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Συνήθως κάτι ρωτάτε στο τέλος κάθε
συνάντησης...

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Διδαχτείτε από την υπομονή της,
την αντοχή της, τη σωφροσύνη της... Ρωτώ, λοιπόν, ποιο
είναι το τελευταίο όνομα του Διονύσου;

ΟΛΕΣ ΟΙ ΜΑΙΝΑΔΕΣ ΠΛΗΝ ΝΕΚΡΗΣ ΜΑΙΝΑΔΑΣ: Το τελευταίο;

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Ναι, το τελευταίο! Το τελευταίο
των τελευταίων.

*Αρχίζουν να περιδινούνται γύρω από τον άξονά του.
Κάποιες λύνουν τα μαλλιά και χτυπούν ρυθμικά τα πόδια.*

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Λοιπόν;

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Να τολμήσω να το πω;

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Από τα χείλη σου κρεμόμαστε...

Ο γυμνός άντρας βρίσκεται σε παράκρουση. Ο ήχος των κρουστών κατακλύζει τον χώρο.

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Πενθέας.

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Πώς είπες;

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: ΠΕΝ-ΘΕ-ΑΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Δεν άκουσα καλά...

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Άνθρωπος των θλίψεων. Πώς αλλιώς να το πω...

Ο ημίγυμνος άντρας σβήνει το παίξιμό του. Ο χώρος γαληνεύει. Οι Μαινάδες σχηματίζουν ένα τρίγωνο πίσω από τον Δραματοθεραπευτή. Ο Δραματοθεραπευτής κλείνει τα μάτια. Το τρίγωνο βαθμιαία γίνεται κύκλος.

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Να το επαναλάβω;

Μακρά τεταμένη σιωπή.

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Ο γιος του Εχίονα και της Αγαύης, ο εγγονός του Κάδμου και της Αρμονίας, αδελφός της Ηπείρου.

Ο Δραματοθεραπευτής λύνεται σε άκρατα γέλια.

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Αδελφός ποιας;

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Της Ηπείρου. Ήπειρο δεν λένε την αδελφή του;

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Πάντως στις Βάκχες αυτό δεν αναγράφεται.

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Αυτό είναι αλήθεια...

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Τότε;

ΝΕΚΡΗ ΜΑΙΝΑΔΑ: Αυτό αναφέρουν οι πηγές...

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ: Οι πηγές δεν είναι για εμάς. Οι πηγές είναι για ιστορικούς, φιλολόγους, θεωρητικούς και θεατρόφιλους. Εδώ βρισκόμαστε, εδώ είμαστε, για να σκάψουμε το κείμενο. Μέσα σας. Τον πόνο του και τη σκοτεινιά του. Συμφωνούμε;

Οι Μαινάδες μιμούνται το ξέφρενο γέλιο του Δραματοθεραπευτή. Στην αρχή διστακτικά. Μετά αρχίζουν να τρέμουν. Η Νεκρή Μαινάδα πέφτει κάτω, τινάζει χέρια και πόδια. Ο Δραματοθεραπευτής την ακουμπάει στο μέτωπο. Βάζει μια λευκή πετσέτα ανάμεσα στα δόντια της. Η Νεκρή Μαινάδα τη δαγκώνει δυνατά.

Τραγούδια για ραμμένο στόμα

Κάποια στιγμή θα γεράσω. Αυτό το σκέφτηκα και το είπα

στον εαυτό μου.

Κάποια στιγμή θα πεθάνω. Αυτό

αν και το σκέφτηκα
δεν το είπα
στον εαυτό μου.
Κάποια στιγμή θα ξεχάσω.
Αυτό ούτε το σκέφτηκα
ούτε το είπα στον
εαυτό—
τίνος;

Project P.

Με το που κάθισες απέναντί του στην καρέκλα, για την ακρίβεια στο μεταλλικό περιστρεφόμενο σκαμπό, χωρίς να σε κοιτάζει, σκυμμένος όπως ήταν στο γραφείο του, στα χαρτιά του, σ' έναν σωρό από τα πιο παράταιρα πράγματα, από τη στιγμή που μπήκες στον χώρο του, λες και δεν υπήρχες στον χώρο, λες και δεν υπήρχε κανένας άλλος σ' αυτό το μακρόστενο διαμέρισμα στον πέμπτο όροφο μιας νεόκτιστης πολυκατοικίας, μ' ελάχιστα έπιπλα, σε ρώτησε, *η επιθυμία του θανάτου γέρνει προς την πλευρά της επιθυμίας για ύπνο ή της επιθυμίας για ξύπνημα;* Ήσυχα. Ξαφνικά. Αδιανόητα ήσυχα. Αδιανόητα ξαφνικά. Ανυπόφορα ήσυχα και ξαφνικά. Λες κι έπιανε το νήμα μιας συζήτησης που είχατε αφήσει πριν λίγο στη μέση. Λες και σου ψιθύριζε αυτό το ερώτημα, αν μπορούσες να

θεωρήσεις ερώτημα αυτό τον γρίφο, στον ύπνο σου, ή σ' το κραύγαζε από κάπου πολύ μακριά, τόσο μακριά, που αισθανόσουν μόνο τον απόηχο μιας άγριας σιωπής, μπορεί όμως και μιας διακοπτόμενης οχλοβοής. Προς στιγμήν αισθάνθηκες ότι αυτή η ερώτηση απευθυνόταν σε κάποια άλλη ηθοποιό που της είχε ήδη δώσει τον ρόλο, ενδεχομένως και στον ίδιο τον ρόλο, όπως τον είχε μάλλον ασχημάτιστο ακόμη μέσα του. Και πριν προλάβεις να πεις το οτιδήποτε, να σκεφτείς αν θες να απαντήσεις ή να σιωπήσεις, να χαμογελάσεις αμήχανα, διαφορούμενα ή σαρκαστικά, να στρώσεις τα μαλλιά σου, να σαλιώσεις τα χείλη σου, να βήξεις, να αναπνεύσεις βαθιά, να τρίψεις τα χέρια σου ή να ξύσεις τη γάμπα σου, σε ρώτησε, *μέχρι πού θα μπορούσατε να φτάσετε προκειμένου να είστε στο Project P;*